

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 stycznia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. , po rozpatrzeniu wniosku z dnia 2 stycznia 2018 r. , odmówił M. B. prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie udowodnił 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy uznał za udowodnione 25 lat , 2 miesiące i 26 dni stażu sumarycznego w tym 7 miesięcy stażu pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy wskazał ,że do pracy w warunkach szczególnych nie uwzględnił wnioskodawcy okresu pracy od 5 lipca 1979 r. do 25 października 1979 r. oraz od 30 kwietnia 1982 r. do 31 maja 1998 r. , ponieważ nazwa stanowiska pracy w szczególnych warunkach na jakim był zatrudniony pracownik wykazana w świadectwie pracy musi odpowiadać nazwie wymienionej w wykazie aktu resortowego nie może być niepełna , ani podobna.

/decyzja k. 38 plik II akt ZUS/

W dniu 21 lutego 2018 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie M. B. od w/w decyzji , w którym wskazał ,że nie zgadza się z jej treścią. Zdaniem wnioskodawcy treść świadectwa pracy wskazuje , że wykonywał on pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia.

/odwołanie k.3/

W odpowiedzi na odwołanie, pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu odpowiedzi wskazano, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okres 1 czerwca 1998 r. do 31 grudnia 1998 r. tj. okres zatrudnienia na stanowisku nastawiacza maszyn w Fabryce (...). W odniesieniu zaś do okresów zatrudnienia wnioskodawcy przypadających od 5 lipca 1979 r. do 25 października 1979 r. oraz od 30 kwietnia 1982 r. do 31 maja 1998 r. organ rentowy wskazał ,że stanowisko ślusarza nie odpowiada ściśle stanowisku wymienionemu w przepisach resortowych tj. stanowisku pomocnika w oddziale produkcyjnym.

/odpowiedź na odwołanie k.4 -5/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca M. B. urodził się (...)

/okoliczność bezsporna/

W dniu 2 stycznia 2018 r. M. B. złożył wniosek o emeryturę , po którego rozpatrzeniu wydano zaskarżoną decyzję.

/wniosek k.1 – 4 odwrot plik II akt ZUS, decyzja k. 38 plik II akt ZUS/

M. B. nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

/okoliczność bezsporna/

Wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku udokumentował ponad 25 lat ogólnego stażu pracy.

/okoliczność bezsporna/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych okres zatrudnienia w wymiarze 7 miesięcy (okres zatrudnienia w (...) S.A. od 1 czerwca 1998 r. do 31 grudnia 1998 r.).

/okoliczność bezsporna/

W okresie od 5 lipca 1979 r. do 31 grudnia 1998 r. M. B. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) S.A. W okresie od 26 października 1979 r. do 2 kwietnia 1982 r. odbył służbę wojskową. Z treści świadectwa pracy wynika, że w okresie od 5 lipca 1979 r. do 25 października 1979 r. oraz od 30 kwietnia 1982 r. do 31 maja 1998 r. wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku ślusarza, a w okresie od 1 czerwca 1998 r. do 30 czerwca 2001 r. pracę w warunkach szczególnych na stanowisku nastawiacza maszyn.

/świadectwo pracy k.11 plik II akt ZUS/

W ww. zakładzie pracy, wnioskodawcy powierzano następujące stanowiska pracy:

- od 5 lipca 1979 r. ślusarza.
- od 16 lipca 1979 r. ślusarza w Wydziale Przędzalni (...).
- od 30 kwietnia 1982 r. ślusarza w Wydziale Przędzalni (...).
- od 1 kwietnia 1984 r. ślusarza w Oddziale Procesów Końcowych Przędzalni (...).
- od 1 sierpnia 1985 r. ślusarza w Wydziale Przędzalni (...).
- od 1 maja 1987 r. ślusarza.
- od 1 czerwca 1998 r. nastawiacza maszyn.

/angaże w aktach osobowych wnioskodawcy k.25/

Zakłady (...) S.A. zajmowały się produkcją przędzy.

/okoliczność bezsporna/

W ww. okresie obowiązków pracowniczych M. B. sprowadzały się do naprawy maszyn włókienniczych znajdujących się na hali produkcyjnej zakładu m.in. takich jak przewijarki, skręćarki, niedoprzędzarki, czy też ściągarki. Wnioskodawca oprócz napraw maszyn, dokonywał także ich codziennego przeglądu, konserwował oraz dolewał olej celem utrzymania w stanie sprawności. Produkcja w zakładzie odbywała się systemie ciągłym, a maszyny psuły się często. Z uwagi na duże rozmiary maszyn produkcyjnych, nie było możliwym dokonywanie ich napraw poza halą produkcyjną. W przypadku wystąpienia dużej ilości usterek, wnioskodawca pracował w nadgodzinach. Jedynie sporadycznie (tj. w sytuacji gdy nie wystąpiła awaria) M. B. zajmował się transportem przędzy. W hali produkcyjnej panowało wysokie zapylenie oraz hałas. Wnioskodawca otrzymywał dodatek za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia.

/zeznania świadków: J. B. min.00:13:15 – 00:20:27, K. J. min.00:22:02 – 00:29:27 oraz wnioskodawcy min.00:29:32 – 00:30:14 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:01:16 – 00:11:28 rozprawy z dnia 8 maja 2018 r., płyta CD k.38/

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie zgromadzonych dowodów zarówno w postaci dokumentów, w tym przede wszystkim dokumentacji osobowej ze spornego okresu zatrudnienia, jak i osobowych źródeł dowodowych w postaci zeznań wnioskodawcy oraz świadków. Autentyczność dokumentów nie była przez strony kwestionowana i nie budziła wątpliwości sądu. Sąd dał wiarę zeznaniom odwołującego jak i świadków, co do charakteru jego pracy w spornym okresie, nie znajdując żadnych podstaw by kwestionować ich szczerłość i zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy. Zeznania wnioskodawcy znajdują potwierdzenie w dokumentach znajdujących się w aktach osobowych skarżącego ze spornych okresów, tworząc logiczną całość i stanowią tym samym wiarygodne źródło dowodowe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Zgodnie z treścią art.184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz.1383) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art.184 ust.2 ww. ustawy, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013 roku, emerytura, o której mowa w ust.1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Prawo do emerytury na podstawie art.184 ww. ustawy przysługuje ubezpieczonemu, który na dzień wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) spełnił określone w niej wymogi stażowe, a po tej dacie osiągnął wymagany wiek, niezależnie od tego czy w chwili osiągnięcia tego wieku wykonywał pracę w szczególnych warunkach, czy wykonywał inną pracę i czy pozostawał w zatrudnieniu.

Z treści przepisu art.32 ww. ustawy wynika, że możliwe jest wcześniejsze przejście na emeryturę przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie art.32 ust.4 ww. ustawy wiek emerytalny, o którym mowa w ust.1 rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki na podstawie, którym osobom wymienionym w ust.2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Za dotychczasowe przepisy (w rozumieniu art.32 ust.4 ww. ustawy) należy uważać przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz.43), ale wyłącznie w zakresie regulowanym przez ww. ustawę o emeryturach i rentach, a więc co do wieku emerytalnego, rodzaju prac lub stanowisk oraz warunków, na jakich osobom wykonującym prace określone w ust.2 i ust.3 art. 32 tej ustawy przysługuje prawo do emerytury (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2002 roku, III ZP 30/01, OSNAP 2002/10/243 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009 roku, II UK 31/09, Lex nr 559949).

Zgodnie z treścią §3 i 4 ww. rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Analiza treści wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku wskazuje, że do prac w warunkach szczególnych należą w szczególności prace wymienione w dziale XIV , pozycji 25 (bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie).

Należy także wskazać, iż prawo do emerytury przewidziane w art.184 w związku z art.32 ww. ustawy o emeryturach i rentach ma charakter wyjątkowy, jest odstępstwem od ogólnej reguły dotyczącej warunków przechodzenia na

emeryturę, a zatem właściwe przepisy muszą być wykładane w sposób ścisły. Niedopuszczalna jest wykładnia rozszerzająca, prowadząca w konsekwencji do wypaczenia idei, że emerytura w wieku wcześniejszym jest wynikiem pracy w obciążających dla zdrowia warunkach. Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach. Istotnym warunkiem przyznania świadczenia z tytułu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach jest stwierdzenie w ramach pełnego wymiaru czasu pracy oddziaływania szkodliwych warunków na organizm pracownika. R. legis instytucji przewidzianej w art.32 ww. ustawy o emeryturach i rentach opiera się na założeniu, że praca wykonywana w szczególnych warunkach przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też osoba wykonująca taką pracę ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni.

Stosownie zaś do treści §2 ust.1 ww. rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach w nim określonych są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, sygn. II UKN 598/00, Lex nr 79840, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2009 roku sygn. I PK 194/08, Lex nr 653420).

Nie jest natomiast dopuszczalne uwzględnianie przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika, przez co tak zatrudniony nie spełniał koniecznego warunku dla uzyskania wcześniejszych uprawnień emerytalnych, jakim było stałe wykonywanie pracy szkodliwej w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na zajmowanym stanowisku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2008 r. sygn. II UK 306/07 Lex 528599).

Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest - w myśl §2 ust.2 - świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione według określonego wzoru lub świadectwo pracy, w którym zakład pracy stwierdza charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach. Regulacja §2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym nawet zeznaniami świadków (uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 roku, III UZP 5/85, Lex 14635, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 roku III UZP 6/84, Lex 14625; wyrok Sądu Najwyższego z 30 marca 2000 r. II UKN 446/99, Lex 48778).

Należy również wskazać, że świadectwo pracy w warunkach szczególnych wydane pracownikowi przez pracodawcę z zachowaniem warunków przewidzianych normą §2 ww. rozporządzenia stanowi domniemanie i podstawę do przyjęcia, iż okres pracy w nim podany jest okresem pracy w warunkach szczególnych. Samo jednakże posiadanie świadectwa pracy potwierdzającego wykonywanie zatrudnienia w warunkach szczególnych organu rentowego nie wiąże i nie przesądza automatycznie o przyznaniu świadczenia emerytalnego na podstawie art.32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach w postępowaniu sądowym traktuje się jako dokument prywatny w rozumieniu art.245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki może być więc weryfikowany pod kątem prawdziwości wskazanych w nim faktów (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 listopada 2008 roku sygn. III AUa 3113/08, Lex nr 552003; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 30 listopada

2006 roku sygn. III AUa 466/06, opubl: Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Katowicach rok 2007, Nr 3, poz. 8; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 24 września 2008 roku sygn. III AUa 795/08, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacji B. rok 2008, Nr 4, str. 60).

Zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga dowodów niebudzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1998 roku, II UKN 440/97, Lex 34199). W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyłączone jest, stosownie do treści art.473§1 k.p.c., zastosowanie przepisów ograniczających dopuszczalność dowodów ze świadków i przesłuchania stron (art.246 i 247 k.p.c.).

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych dopuszczalne jest wykazywanie wszelkimi dowodami okoliczności, od których zależą uprawnienia do świadczeń, z ubezpieczenia społecznego, także, gdy z dokumentów wynika, co innego.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że w okresie zatrudnienia w (...) S.A. obowiązki pracownicze M. B. sprowadzały się do naprawy maszyn włókienniczych znajdujących się na hali produkcyjnej zakładu m.in. takich jak przewijarki, skręcarki, niedoprzędzarki, czy też ściągarki. Wnioskodawca oprócz napraw maszyn, dokonywał także ich codziennego przeglądu, konserwował oraz dolewał olej celem utrzymania w stanie sprawności. Nie ulega także wątpliwości, że na hali produkcyjnej zakładów (...) S.A. wykonywano prace związane z obróbką surowców włókienniczych. Wnioskodawca w całym okresie swojego zatrudnienia w (...) S.A. narażony był na działanie szkodliwych czynników takich jak hałas czy też zapylenie.

Reasumując, całokształt zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego pozwala zdaniem Sądu stwierdzić, iż praca wykonywana przez wnioskodawcę na stanowisku ślusarza w okresie od 5 lipca 1979 r. do 25 października 1979 r. oraz od 30 kwietnia 1982 r. do 31 maja 1998 r. była pracą wykonywaną w warunkach szczególnych wymienioną w dziale XIV, pozycji 25 wykazu A do powołanego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. (bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie).

Ubezpieczony spełnił zatem wszystkie warunki wymagane do przyznania prawa do emerytury na podstawie art.184 ust.1 ww. ustawy o emeryturach i rentach

- ukończył 60 lat – 30 kwietnia 2017 r.
- do 31 grudnia 1998 roku ma ponad 25 lat stażu pracy,
- nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego,
- do 31 grudnia 1998 roku wykazał staż pracy w szczególnych warunkach ponad 15 lat.

Zgodnie z treścią art. 129 ust. 1 ww. ustawy, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Ubezpieczony wniosek o emeryturę złożył 2 stycznia 2018 r., a zatem należało przyznać prawo do emerytury od 1 stycznia 2018 roku.

Wobec powyższego Sąd, na podstawie art.477¹⁴§ 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 1 stycznia 2018 roku.